

A HTMT HÍREI**Magyar Tudomány 2025/11**

Megjelent a Magyar Tudomány 2025. évi 11. száma, amely ismét széles tudományterületi áttekintést kínál a hazai és nemzetközi kutatások legújabb eredményeiről. A lapszám tematikus írásai és friss tanulmányai betekintést nyújtanak az aktuális tudományos diskurzusokba, miközben továbbra is a tudományos ismeretterjesztés magas színvonalát képviselik. A friss szám elérhető az alábbi elérhetőségen... Forrás: Akjournals.com: [teljes cikk >](#)

Beszámoló: A Magyar Tudomány Napja Erdélyben

Az idei ünnepi rendezvény három részből állt. November 20-án, csütörtökön 17 órai kezdettel nyitottuk meg a Portrék az Erdélyi Múzeum-Egyesület egykori gyűjteményéből és az Erdélyi magyar akadémikusok arcképcsarnoka című kiállításokat. [...] November 21-én került sor A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumának megnyitójára. Az idei ünnepi fórumnak, a Magyar Tudományos Akadémia fennállásának 200. évfordulója előtt tisztelegve a „200 év a tudás és társadalom szolgálatában – MTA 200” mottót választottuk. Közel 150 résztvevő volt az idei rendezvényen. [...] A jelenlévőket köszöntötte: Bitay Enikő, az EME elnöke, Kosztolányi György, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke, Morvai Tünde, az MTA Határon Túli Magyarok Titkársága osztályvezetője, Nagy László, a Kolozsvári Akadémiai Bizottság elnöke, Tonk Márton, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem rektora, Markó Bálint, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem rektorhelyettese. [...] A Kolozsvári Rádió a részletekről az Erdélyi Múzeum-Egyesület elnökét, Bitay Enikőt kérdezte... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#)

Beszámoló: MTA-elnökökről, mecénásokról és levelezésekről szóló köteteket mutattak be

Kik voltak a Magyar Tudományos Akadémia elnökei és főtítkárai? Kik voltak az MTA mecénásai? Miről szóltak az MTA-alapító Széchenyi István és Eötvös József oktatási miniszter levelezései? Mit tudhatunk meg Zemplén megye akadémikusairól? – ezekre a kérdésekre kaphattunk meg a választ azon a november 17-én, hétfőn szervezett eseményen, amelyen hat könyvet mutattak be az Erdélyi Múzeum-Egyesület székházában, a Kolozsvári Akadémiai Bizottság Történettudományi szakbizottsága, a BBTE Magyar Történeti Intézete és a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem HTK Történettudományi Kutatóintézete szervezésében és Pál Judit, az MTA külső tagja, egyetemi tanár által moderálásával... Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Együttműködési megállapodást írt alá az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a Kolozsvári Művészeti Múzeum

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a Kolozsvári Művészeti Múzeum képviseletében Bitay Enikő, az Erdélyi Múzeum-Egyesület elnöke, valamint Lucian Nastasă-Kovács, a múzeum igazgatója együttműködési megállapodást írtak alá. A dokumentumot 2025. november 20-án, a Kolozsvári Művészeti Múzeum Bánffy-palotájában, a „Az erdélyi magyar tudomány és társadalom szolgálatában – Arcképcsarnok” című kiállítás megnyitóján látták el aláírásukkal, erősítve ezzel a két intézmény közötti szakmai kapcsolatot és együttműködést... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

A KAB tudományos díjainak átadása a KAB és EME közös tudományünnepi rendezvényén

2025. november 21-én tartotta közös tudományünnepi rendezvényének nyitóünnepségét az EME és a KAB. Az ünnepi alkalom a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet dísztermében köszöntésekkel kezdődött, ezt követően plenáris előadások hangzottak el, majd az intézmények díjainak átadásával ért véget a délelőtti szekció. Hagyományosan a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából szervezett eseményen adják át a Kolozsvári Akadémiai Bizottság tudományos díjait. A 2025. évben a KAB elnöksége a következő erdélyi szakembereknek ítélte oda a tudományos díjakat... Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából Lendván tudományos konferenciát szerveztek

200 éves a Magyar Tudományos Akadémia, s a jubileum tiszteletére Magyarország a 2025/26-os évet a Magyar Tudomány Évéként ünnepli. Ennek apropójából Lendván a Bánffy központban a Muravidéki Magyar Tudományos Társaság szervezett tudományos konferenciát. A „Muravidéki Magyar Tudomány Napja” című eseményről a Muravidéki Magyar Rádió munkatársa, Cigan Szilvia Kovács Attilát, az MMTT elnökét, az MTA külső köztestületének tagját kérdezte... Forrás: Rrtvslo.si: [teljes cikk >](#)

Kiállítás: A jog gyermekrajzokon keresztül

Konferenciát szervezett a Sapientia EMTE kolozsvári karán működő jogtudományi tanszék Gyermekjogok és gyermekrésztétel digitális környezetben címmel. Az esemény a Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumának keretében zajlott november 22-

én. A rendezvényen részeként a Rajzoly – jogosan! rajzpályázat díjátadóját és a legsikeresebb munkákból készült kiállítás megnyitóját és díjátadóját is megtartották. [...] A pályázatra egész Erdélyből, Partiumtól Székelyföldre több mint 300 iskolás diáktól érkezett munka, ebből közel 180-at lesz állítottak ki a Sapienián... Forrás: Szabasag.ro: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Több mint 1500 fiatallal foglalkoztak a GENIUS JA tehetségpontjain

A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány a 2025–2026-os tanévben is folytatja a 2011 őszén indított tehetséggondozó programját, melynek célja a tehetséges gyerekek felkarolása, segítése és fejlesztése az esélyegyenlőség jegyében. Ebben a tanévben 1534 gyermek jelentkezett a 15 tehetségpontba a három hétfős foglalkozásra, aminek záró alkalmára a közelmúltban került sor... Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Elméleti és gyakorlati továbbképzés pedagógusok számára

A GENIUS Jótékonyági Alapítvány és a Magyar Kézilabda Szövetség negyedik éve szervez közösen kézilabda továbbképzést kárpátaljai pedagógusok számára. A hétfőn zajló képzés megnyitójára a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetemen került sor, ahol a Magyarországról érkezett szakembereket és a kárpátaljai pedagógusokat Váradi Natália, az MTA külső köztestületének tagja köszöntötte... Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

Videó: Jubileumi kötet a Csapi Széchenyi Líceumról

Egy rendhagyó történelem óra keretében elevenítették fel a Csapi 2. sz. Széchenyi István Líceum múltját és jelenét. Az ok nem más, mint hogy bemutatták „A Csapi Magyar Iskola – Szubjektív iskolatörténet képekben” című, magyar–ukrán nyelvű kötetet az iskola 70. évfordulója alkalmából. A könyv egy különleges utazás: archív fotókon, tablóképeken és személyes történeteken keresztül mutatja be, hogyan eresztett erős gyökereket a magyar oktatás Csapán a történelem és a politikai átrendeződések viharának közepette... Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#)

Videó: Gulág-konferencia az Európa-Magyar Házba

Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnökének köszöntőjével vette kezdetét az a nemzetközi tudományos konferencia, melyen a GULÁG-GUPVI kutatók tartottak előadást. A nemzetközi fórumra Beregszászban, az Európa-Magyar Házban került sor. [...] Zubánics László történész, az UNE UMOTI Magyar Történelem és Európai Integráció Tanszékének vezetője, az MTA külső köztestületének tagja Marosi István „Katakombaszolgálat Kárpátalján” című könyv és a „80 éve történt, Magyarok és németek szovjet fogságba hurcolása a Kárpát-medence régióiban” című kolozsvári konferenciakötetet mutatta be. [...] A konferencia előadói között szerepelt Dupka György, a Szolyvai Emlékpark kutatóműhelyének vezetője, az MTA külső köztestületének tagja is. [...] Köteles László, a Csemadok – Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetség alelnöke az emlékezetpolitika helyzetét mutatta be a jelenlegi Szlovákia területén... Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Gerényi Rotunda – könyvbemutató az Ungvári Főkonzulátuson

Magyarország Ungvári Főkonzulátusa a Kárpáti Kiadóval közösen mutatta be a Gerényi Rotunda ukrán nyelvű kiadványt november 19-én. [...] A gazdagon illusztrált, hiánypótló kötet Mihajlo Primics művészettörténésznek, az Ungvári Művészeti Akadémia rektorának munkáját dicséri. A könyv vidékünk egyik legrégebbi, 13–14. századi, kőből épült szakrális épületéről, valamint annak egyedülálló falképciklusáról szól... Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

AUSZTRIA

Statisztika: Több mint négyezer magyar egyetemista

A külföldön tanuló magyar diákok száma az aktuális tanévben új rekordot ért el. Az Engame Akadémia, amely középiskolás diákok mentorálásával és felvételre való felkészítésével foglalkozik, adatai szerint jelenleg 18 391 magyar fiatal tanul külföldi egyetemeken. Ez harminc százalékos növekedést jelent 2017-hez képest. [...] Ausztria a legnépszerűbb célország a magyar diákok körében. A földrajzi közelség, a stabil környezet és az ingyenes oktatás teszi vonzóvá. Jelenleg 4 218 magyar diák tanul Ausztriában. [...] Az Engame Akadémia 504 diák körében végzett felmérése szerint 48,8 százalékuk a magyarországi politikai és társadalmi helyzet miatt döntött a külföldi tanulmányok mellett. További okok a külföldi diplomával elérhető munkalehetőségek (36 százalék) és a magyar felsőoktatás színvonala... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Kisebbségi nyelvek és a mesterséges intelligencia

A Forum4Burgenland legutóbbi webinárium a mesterséges intelligencia alkalmazásait vizsgálta a kisebbségi nyelvek oktatásában. A rendezvényen több mint kétszáz résztvevő ismerkedett meg a technológia nyújtotta lehetőségekkel, különös tekintettel a tanárok

szerepére és a gyakorlati alkalmazásokra. [...] Bicsár Andrea, a Kisebbségi Oktatásügyi, Többszempvűségi és Inklúziós Centrum vezetője, Jasmin Mersits-Linzer és Sarah Gärntner-Horvath mutattak be különböző eszközöket, amelyek segíthetnek a kisebbségi nyelvek oktatásában... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

17. Kufstein Konferencia

„Diaszpóra, népcsoport, menekültek, migráció és transznacionalitás – az ausztriai magyar egyesületek önképe“ mottóval rendezték meg a hétvégén az immár 17. Kufstein Konferenciát Bécsben. A rendezvényt az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége szervezte. [...] A kétnapos konferencia előadások és beszélgetések keretében vizsgálta, miként alakultak és alakulnak ma is az ausztriai magyar közösségek identitásai. [...] Csire Márta, a Bécsi Egyetem Finnugor Tanszékének magyarnyelvi lektorának előadását a magyar, mint származásnyelv használatáról, oktatásának formáiról, míg Bánhalmi Norbert előadása pedig arról szólt, hogy a digitalizációnak milyen szerepe van a szervezetek tevékenységében. [...] A konferenciára Bécsből illetve egész Ausztriából érkeztek egyesületi vezetők, képviselők... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Búcsúznak a Bécsi Napló Szerkesztőségének legrégebbi tagjától

A Bécsi Napló szerkesztősége mély fájdalommal, de szeretettel és hálával búcsúzik Schmidt Csoma Jánostól, aki évtizedeken át volt lapunk hűséges munkatársa, alkotótársa és barátja. János nemcsak írással szolgált a magyar közösséget, hanem emberséggel is. [...] Sokan újságíróként ismerték, mi azonban tudjuk, hogy költőként is kivételes tehetség volt: három verseskötete őrizi azt a finom érzékenységet, amellyel a világra és az emberre tekintett... Forrás: Becsinaplo.eu: [teljes cikk >](#)

100 év története a CH galériájában

CH100 Lost&Found: egy 100 éves intézet története(i) címmel nyílt meg szerdán, november 19-én egy egyedülálló kiállítás. Olyan különlegességeket tár a nagyközönség elé, mint egy hat kötetből álló naplóorozat, az intézet első ösztöndíjasainak egyikétől, vagy egy ORF televíziós felvétel 1967-ből az Illés együttes koncertjéről. [...] A cél az, hogy a történelem hiányzó kirakós darabjait összerakva teljes képet nyújtsanak az intézmény egy évszázados múltjáról... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Elutasította az eutanázia legalizálását a szlovéniai népszavazás

A szlovén Állami Választási Bizottság által közzétett, szinte valamennyi szavazat megszámlálása utáni előzetes eredmények szerint a szavazók 53 százaléka a törvény ellen, 47 százaléka pedig mellette voksolt. A részvételi arány megközelítette a 41 százalékot... Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Hagyományos történelmi vetélkedő

Kedden ismét összegyűltek a muravidéki kétnyelvű általános iskolák tanulói, hogy összemérjék tudásukat a hagyományos magyar történelmi vetélkedőn, ezúttal az 1. Számú Lendvai Kétnyelvű Általános Iskolában. Az eseményre Pártosfalváról, Dobronakról, Göntérházáról is érkeztek, és természetesen az eseménynek otthont adó intézmény tanulói is indultak a megmérettetésen. A versenyzőket Szőke Zita, az 1. Számú Lendvai KÁI igazgatóhelyettese és Patyi Zoltán, a versenyt szervező Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet szakmunkatársa köszöntötte, majd rövid kultúrműsor következett. Az idei verseny témája az 1526 és 1790 közötti időszak magyar vonatkozású eseményei voltak... Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#)

Szép Zalában születtem: Aranyak és ezüstök a muravidékieknek

Sikeresen szerepeltek november 13-án a hosszúfalui faluotthonban a muravidéki gyerekek a Szép Zalában születtem gyermek-népdaléneklési verseny területi fordulójában, ugyanis minden muravidéki fellépőt minősítéssel díjazott a zsűri... Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: Abafi története most már szlovénul is olvasható

Jósika Miklós 19. századi erdélyi magyar író Abafi című regényének szlovén fordítását mutatták be tegnap este a lendvai könyvtárban. A romantikus irodalmi művet Jambor Bence Szeréna fordító és Nenad Vladić kiadó mutatta be... Forrás: Rrtvslo.si: [teljes cikk >](#)

Dobronakon növelték a tanulmányi támogatásokra szánt összeget

A Dobronak Községi Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség Tanácsa hétfői ülésén döntött a 2025/26-os tanévi felsőfokú tanulmányi támogatásra kiírt pályázatra beérkezett kérelmekről. A költségvetési tételt is növelték. A pályázaton 14 egyetemista

indult, mindnyájan elnyerve a tanács támogatását. [...] Az ösztöndíjasok zöme a Maribori Egyetem hallgatója, míg egy pályázó a Ljubljanei Zeneművészeti Egyetemen hallgatója... Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Aláírták a horvát-magyar oktatási keretegyezmény meghosszabbításáról szóló megállapodást

A horvát oktatási minisztérium államtitkára, Iva Ivanković Magyarország Kulturális és Innovációs Minisztériumának államtitkárával, Varga-Bajusz Veronikával találkozott Zágrábban. Az eseményen sor került a horvát Tudományos és Oktatási Minisztérium, valamint a magyar Kulturális és Innovációs Minisztérium közötti együttműködési program aláírására, amely a 2026–2030 közötti időszakra vonatkozik. [...] A találkozó során a felek elégedettségüknek adtak hangot a horvátországi magyar nemzeti kisebbség és a Magyarországon élő horvát nemzeti kisebbség anyanyelvi oktatásának eddigi eredményeit illetően, és megerősítették az együttműködés hatékonyságának további növelésére irányuló elkötelezettségüket. [...] A horvát kormány múlt heti ülésén elfogadta a horvát–magyar Kormányközi Vegyes Bizottság XVII. ülésének ajánlásait, és egyúttal feladatul adta az illetékes tárcáknak azok végrehajtását. [...] Sulyok Tamás, Magyarország köztársasági elnöke szombaton Horvátországba látogatott... Forrás: Kepesujasag.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Drávaszögi költők találkozója az eszéki magyar tanszéken

A Glotta Nyelvi Intézet a magyar tudomány ünnepe alkalmából idén is különleges programsorozattal várta az érdeklődőket az eszéki Bölcsészettudományi Karon. Az „Ismerjük meg önmagunkat!” mottóval meghirdetett eseménysorozat célja, hogy bemutassa a horvátországi magyar tudományos és művészeti élet sokszínűségét, valamint láthatóvá tegye azokat az értékeket, amelyek a közösséget összekötik és erősítik. [...] A felolvasással egybekötött irodalmi beszélgetésen: Gorjanac Szilvia, Lehecki-Samardžić Anna az MTA külső köztestületének tagja, Juhász Bálint, Tatai Igor és Varga Dorotea Panna mutatkoztak be és tolmácsolták verseiket a közönségnek... Forrás: Kepesujasag.com: [teljes cikk >](#)

Szépírói és esszéverseny Laskón

A Laskói Általános iskola november 13-án, a magyar nyelv napja alkalmából anyanyelvi szépírói versenyt rendezett Nyelvünk tükre címmel. [...] Külön köszöntötte Pásztor Julianna költőt, a laskói általános iskola nyugalmazott tanítónőjét, akinek a verseivel az általános iskolák 2. és 3. osztályosai vettek részt a vetélkedőn. A 4-5. osztályos korcsoport Arany László-meséket adott elő, míg a 6-8. osztályosok, valamint az eszéki magyar iskoláközpont középiskolásai számára esszéversenyt hirdettek a program keretében Egy szó, ami megváltoztatta az életemet címmel. A program az íráskor rangsorának a kihirdetésével kezdődött... Forrás: Kepesujasag.com: [teljes cikk >](#)

Fiumei magyar napokat tartottak

Október vége, november eleje a HMDK Tengermelléki-fennsíkai megyei egyesületében a legnagyobb szabású rendezvényükről, a Fiumei Magyar Napokról szól. [...] A zágrábi Liszt Intézet jóvoltából Tallián Mariann és Lázár Balázs színművészeknek egy Jókai ihlette, Csillagködkelet című irodalmi estje érkezett a kikötővárosba. [...] Ezúttal is volt szentmise, filmvetítés, kiállítás és bál is a palettán... Forrás: Kepesujasag.com: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Tucatnyi erdélyi oktatási projekt veszítette el az uniós finanszírozást

Az országos helyreállítási terv keretében 3,5 milliárd euró volt elkülönítve Románia számára oktatással kapcsolatos projektekre. A kormánypárti politikusok kényszeresen ismételték, hogy egyetlen centet sem hagyunk veszendőbe menni, mostanra azonban hivatalossá vált, hogy milliárdok úsztak el, mivel három év alatt az illetékesek hozzá sem fogtak a kivitelezésükhöz. [...] Sepsiszentgyörgyön és Csíkszeredában nem épülnek meg a duális képzési központok azon projekt részeként, amelyben az egyik partner a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem lett volna. Előbbi kapcsán korábban olyan információk láttak napvilágot, hogy az Európai Bizottság ártérítelte a prioritásokat, azonban a campus megépítése nemhogy nem kezdődött el, de még a közbeszerzési eljárás sem lett kiírva... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Elindult Románia első kísérleti karton-újrahasznosítási programja

Románia az Európai Unió sereghajtója az újra hasznosításban: a hulladék mindössze 1,3%-a kap új funkciót. Paradox módon Románia ma kevesebbet reciklál, mint 10 évvel ezelőtt. [...] Romániában most először indul olyan kísérleti projekt, amely kifejezetten az italos és tejes kartondobozok visszagyűjtésére fókuszál. A Tetra Pak és a Mega Image álltak össze hozzá, a cél pedig az, hogy végre legyen egy működő rendszer ezeknek a csomagolásoknak a begyűjtésére és újrahasznosítására. Az ilyen csomagolások ugyanis jelenleg szinte teljesen kimaradnak a romániai és régiós szelektív rendszerekből. [...] A kísérleti program

eredményei alapján a cégek azt tervezik, hogy országos hálózattá bővítik a visszaváltó automaták rendszerét, és bevonnak további kiskereskedelmi láncokat is... Forrás: Transtalex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Podcast: Ismét terítéken a házi feladat szabályozása

Módosítana a házi feladaton az oktatási minisztérium; a tervezetet múlt héten bocsátotta közvitára a tárca. A jogszabályjavaslat szerint a tanárnak ellenőriznie kell a házi feladatokat, de nem kötelező rá jegyet adnia. A házi feladatok értékelése két módon történhet: közösen megbeszélve a diákokkal a számukra gondokat okozó részeket, vagy egy legfeljebb 10 perces felméréssel, amelyben a tanár kizárólag a házi feladatot kéri számon. [...] A Báthory István Elméleti Liceum szülői szövetségének elnöke, Mezei Zoltánnal a Kolozsvári Rádióban Birtalan Albert beszélgetett... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Másodjára szervezték meg az erdélyi magyar képzős diákok projektversenyét

November 21-én és 22-én a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium volt ismét a házigazdája az országos szintű versenynek, amely a tanintézmény pedagógia szakos tanára, Bartha Melinda kezdeményezésére jött létre 2024-ben. A vetélkedő névadója Gáspár János író, pedagógus, a nagyenyedi tanítóképző megalapítója volt. [...] Az egybegyűlteket Nagy Egon magyar szakos tanár, az esemény konferálója üdvözölte. [...] A II. Gáspár János Pedagógiai Projektverseny a kollégium Apafi-termében zajlott. Összesen tíz lelkes csapat nevezett be három szekcióba... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: 50 éves a kolozsvári finn lektorátus

A Babeş–Bolyai Tudományegyetem finn lektorátusa alapításának 50. évfordulóját ünneplő rendezvényre került sor a hétfvén a BBTE Bölcsészkarának székhelyén. Ezen az elmúlt évtizedekben, illetve ma is ott tevékenkedő hazai és finnországi oktatók, kutatók valamint diákok vettek részt. Az ez alkalomból a Kolozsvári Rádió helyszínen készült összeállításában előbb Molnár Bodrogi Enikőt, a finn szak jelenlegi vezetőjét, az MTA külső köztestületének tagját, majd két egykori finnországi vendégoktatót, Anja Haaparantat és Sanna Mannert hallhatják... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Szükséges hidak és korlátok a világ megértéséhez

A Bolyai Társaság Kolozsváron immár 13. alkalommal megrendezett interdiszciplináris konferenciája számos tudományág segítségével járta körül a Híd és korlát gyűjtőcímmel meghirdetett témákat. A Kolozsvári Rádióban az előadó szakemberekkel készült interjúk hangzanak el, köztük az MTA külső köztestületének tagjaival: Előbb Borbély Sándor egyetemi adjunktus a BBTE, Magyar Fizika Intézet munkatársa Gondolatok a 2025-ös fizikai Nobel-díjjal kapcsolatban címmel megtartott előadását követően beszélgettünk el a szakemberrel. Sógor Csilla egyetemi adjunktus a BBTE, Magyar Kémia és Vegyészmérnöki Intézet munkatársa Mérgek, gyógyszerek, határvonalak – a dózis dilemmája elnevezéssel megtartott előadását követően szintén válaszolt a Kolozsvári Rádió kérdéseire. Lakatos Artúr egyetemi adjunktus a Partiumi Keresztény Egyetem, Gazdaságtudományi Tanszék oktatója Hidakat mindenhova, vagy hidak a semmibe? Az interkonnektivitás, az interdependencia és a globális logisztikai láncok lehetőségei és korlátai címmel érkezett... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Elkezdődött az 5. Opera Napok rendezvénysorozat

A Kolozsvári Magyar Opera rendezvénysorozatának, az Opera Napoknak megnyitójára november 20-án került sor az intézmény emeleti előcsarnokában. [...] Az Opera Napok hagyományához híven, az ötödik kiadás is kiállítás megnyitóval indult. Tavaly Wittlinger Margit díszlet-és jelmeztervező tárlatával nyitották meg az eseményt, idén Kürti Andrea munkáit állították ki. [...] A Terényi Ede sorozat utolsó, negyedik részében, amely csak két kötetben fért el, a zene és a grafika kapcsolata kerül terítékre. A kötetről szakmailag, zenei megközelítésből Csákány Csilla muzikológus, az MTA külső köztestületének tagja, Terényi egykori tanítványa beszélt... Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Tatár Márta, szívgyógyász főorvos

Megszámlálhatatlan szívbeteg kezelőorvosa, és pszichológusa is, miután egyik legfontosabb feladatának a páciensek betegségtudatának formálását tartja. Beszélgetés Tatár Márta nyugalmazott kardiológus főorvossal. [...] Eredetileg arra gondoltam, milyen jó volna pszichológiát végezni, ám a hetvenes évek Romániájában ez már gyakorlatilag egy nem létező szakma volt. [...] Klinikai orvos mindenképpen, hiszen gyógyítani akartam. Nem tagadom, az egyetemi évek során felmerült bennem, hogy orvosi diplomával biokémiával is lehetne foglalkozni, ám amikor harmad-évesen bekerültünk a klinikára, rájöttem, engem csak a beteg ember érdekel... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Izgalmas földrajzóra, interaktív terepasztal

A Puskás Tivadar Szakközépiskola környezetvédelmi szakos diákjai próbálhatták ki elsőként pénteken a sugásfürdői Rókavár erdei iskola új, interaktív szemléltetőeszközét, melynek használata révén élményekben gazdag, szórakoztató eseménnyé válik egy-egy

földrajzóra. A mozgásérzékelővel, vetítővel ellátott homokos terepasztal az erdei iskolában elsajátítható ismeretek körét gyarapítja... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Árva Bethlen Kata-szobrot avattak Fogarason

Árva Bethlen Kata-szobrot avattak vasárnap a Brassó megyei Fogarason a református egyház mecénása születésének 325. évfordulója alkalmából. Az Árva Bethlen Kata-szobor a mélyszórványnak számító dél-erdélyi város első magyar vonatkozású emlékműve. [...] A 26 ezer lakosú Fogarason a legutóbbi romániai népszámláláson 588 ember vallotta magát magyarnak. A református gyülekezet közel félezer lelket számlál... Forrás: Kronika.ro: [teljes cikk >](#)

Két, hősi halált halt tanár naplóját tartalmazó kiadványt mutatnak be

Újabb könyvbemutatót szerveznek a marosvásárhelyi Teleki-Bolyai Könyvtár olvasótermében kedden, november 25-én 18 órától: Berekméri Árpád Róbert és Gordán Edina Kollégiumból a halálba! Szabó Árpád és Ágai László kollégiumi tanárok hadinaplói című frissen megjelent forráskiadványáról beszélget az azt közreadó és gondozó kutatókkal Lázok Klára, a Téka főkönyvtárosa... Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Megszűnésre ítélteti a kis létszámú iskolákat az oktatási tárca új javaslata

Gyorsított eljárásban módosítja az oktatási tárca az iskolák finanszírozásáról szóló kormányrendeletet, mely a jelenlegi formájában kb. ötmillió eurót vonna el a szlovákiai magyar iskoláktól. [...] A máig érvényes, 2008-ban jóváhagyott kormányrendelet az 1–150 fős iskolák szorzóját 1,495-ben határozta meg, a tárcaközi egyeztetésen levő tervezet viszont ezt a szorzót 1,3500-re csökkentette. [...] Az oktatási minisztérium nemzetiségi osztályának elemzése szerint 2024-ben 225 magyar tannyelvű alapiskola működött Szlovákiában, közülük a 2024/2025-ös tanévben mindössze 31 olyan iskola működött, melyekben a diákok létszáma elérte vagy meghaladta a 250-et. Kérdés, hogy a konszolidáció által már leterhelt önkormányzatok képesek lesznek-e finanszírozni az iskolájukat úgy, hogy már azzal az összeggel sem számolhatnak, amit eddig megkaptak... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Dunaszerdahelyi médiakonferencia

Valóban eljőhet az idő, amikor a mesterséges intelligencia „felzabálja” az újságírást? Ezt a kérdéskört járta körbe a „Mesterséges regionális média?” című konferencia, ahol a hazai sajtó aktív szereplői gyűltek össze, hogy közösen beszéljenek a szakma előtt álló új kihívásokról. [...] Felidézett egy, az elmúlt öt évben készült kutatást, amely szerint a szlovákiai lakosság jelentős része továbbra is a televízióból tájékozódik. Ám a szlovákiai magyar sajtó helyzetéről nincs egy átfogó kép. Ezért döntött úgy Rajkovic Péter több másik szakemberrel együtt, hogy 2026 első felében kvalitatív és kvantitatív elemzéssel tárják fel a hazai magyar médiumok aktuális állapotát... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: A nyelv nem akadály, hanem kulcs

A szlovák és a magyar kulturális világ határán mozgó Melecsky Kristóf a Trepp társulat alapító tagjaként, a Szlovák Nemzeti Színház rendszeresen foglalkoztatott művészeként nemcsak szerepeket formál meg, hanem hidakat is épít. [...] Az előző generáció tagjai nem igazán szeretik nyíltan felvállalni a véleményüket, társadalomkritikát gyakorolni. Mi viszont szeretünk nyílt lapokkal játszani. Ha azt látjuk, hogy valami nem működik, akkor igyekszünk arra rámutatni, de nemcsak felvetjük a kérdéseket, hanem keressük a válaszokat is rájuk... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Podcast: Hogyan lesz egy kassai polgárból tömeggyilkos?

A Fórum Intézet Bagoly mondja podcast új adása egy kevésbé ismert kassai személyiségről, Várkonyi Dénesről szól. [...] Kassa történetének egyik legsötétebb fejezetéről, a nyilas terror időszakáról és Várkonyi szerepéről Szeghy-Gayer Veronika történész beszél a Bagoly mondja új adásában... Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

A pozsonyi bársonyos forradalom emlékművéről

A nemrég elhunyt György Péter írja egy tanulmányában az egykori budapesti Felvonulási tér, ill. az '56-os emlékmű kontextusában, hogy egy köztéri emlékmű sorsa, sikeressége szempontjából kiemelten fontos, mennyire kapcsolódik a „hely szelleméhez”. [...] Az utóbbi időben gyakran eszembe jutnak ezek a sorok, olykor Pozsonyra vetítve is. Van ugye nekünk 2019 óta, az ország fővárosában egy terünk, amelyet úgy hívnak, hogy a Bársonyos forradalom tere. A tér, mint tudjuk, egy ideológiailag sokszorosán terhelt hely, már a Tiso-féle bábállum idején is, aztán pedig, az '50-es évektől kezdve különösen: felvonulási tér, katonai parádék, erődemonstrációk terepe, az ún. béketábor és a Varsói Szerződés melletti kiállítások, szovjet delegációk méltó fogadtatásának helyszíne. [...] A történész Ľubomír Lipták, még 1998-ban, Helycserék a piederstálokon című remek tanulmányában épp a senkit

sem zavaró, észrevétlenül a helyén „ragadt” Čulen-szobor példáját hozza, mennyire felemás és esetleges volt Szlovákiában a rendszerváltás öröksége... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Grosschmid Katalin kamaszkori naplója

A Kassai Magyarok Fóruma minden érdeklődőt szeretettel vár november 25-én (kedden) 17:00 órától legújabb kiadványa, a Grosschmid Katalin kamaszkori naplója című kötet bemutatójára, melyre a Márai Sándor Emlékkiállítás épületében kerül sor. [...] Néhány éve kamasznapló került elő Grosschmid Katónak, Márai Sándor hugának a hagyatékából, amely a fiatal lány és családja mindennapjaiba enged betekintést. A bemutatón a kötet összeállítójával, Ötvös Annával Szeghy-Gayer Veronika beszélget... Forrás: Rozsnyovidek.sk: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Komoly problémák a felsőoktatási intézmények és képzési programok akkreditációjában

A Szerbiai Állami Számvevőszék legújabb jelentése szerint súlyos hiányosságok és késések jellemzik az egyetemek és főiskolák akkreditációs folyamatát. [...] A jelentés szerint a felsőoktatási intézmények gyakran nem nyújtottak be önértékelési jelentést, a Nemzeti Akkreditációs Testület pedig 2018 és 2024 között egyetlen rendszeres külső minőségellenőrzést sem végzett, csupán hat rendkívüli eljárást folytatott le... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Pedagógus szakmai nap Újvidéken

Szakmai napot tartottak a vajdasági óvodák, általános, közép- és zeneiskolák, valamint a speciális tagozatokkal működő intézmények vezetőinek Újvidéken. [...] A találkozó célja a tapasztalatcsere, valamint a magyar oktatási hálózat jövőbeli fejlesztési irányainak kijelölése volt... Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Beszámolók: Erős fináléval zárult a Desiré

A budapesti Örkény István Színház produkcióját, A lélek legszebb éjszakája című előadást tekinthette meg szombaton a Desiré Fesztivál közönsége. Emellett Urbán András is bemutatta legújabb, „Utópia” című, még készülöben lévő előadását. Ezzel zárult az idei színházi fesztivál. [...] A szabadkai Kosztolányi Dezső Színház Desiré nemzetközi regionális kortárs színházi fesztiváljának kezdetén a belgrádi Atelje 212 produkcióját, Boris Liješević Az én színházam című szerzői projektumát tekinthették meg... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Középiskolások mérték össze tudásukat a magyar forradalomról, annak jugoszláviai vonatkozásairól

Tizennyolcadik alkalommal tartottak Szabadkán történelmi vetélkedőt az 1956-os magyar forradalomra és annak vajdasági vonatkozásaira emlékezve. A versenynek idén is a szabadkai Városi Könyvtár adott otthont, a rendezvényt pedig a Nagy Imre Társaság és az 56-os Műhely civil szervezet hívta életre. [...] Kudlik Zoltán, a Nagy Imre Társaság alelnöke ismertette a vetélkedő küldetését. Ennek a vetélkedőnek itt, Vajdaságban egy hiánypótló szerepe van, mivel a szerb oktatási rendszerben kevés szó esik az 1956-os forradalomról... Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Előadás: A gyász, amit mindenki másként él meg

A gyász arcai címmel tartottak előadást a Szabadkai Református Egyházközségben. Katona Viktória lelkipásztor és Nagy Bercel mentálhigiénés szakember arról beszélt, hogy a gyász sokféleképpen jelentkezhet a hétköznapi élethelyzetekben... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Kettős könyvbemutató Szabadkán

A Hét Nap hetilap két munkatársa, Szalai Attila karikaturista Fricska-galéria című könyvét és Tóth Tibor sportújságíró A mi sporthőseink 2. című sportkönyvét ismerhették meg az érdeklődők a Szekeres László Alapítvány pinchehelyiségében, Szabadkán. [...] Szalai Attila ezúttal Tóth Tibor A mi sporthőseink 2. című könyvét is illusztrálta. A könyvben 25 vajdasági magyar sportoló, edző pályafutása elevenedik meg, nyolc különböző sportágat érintve... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Losoncz Alpár kapta a Magyar Filozófiai Társaság Életműdíját

Losoncz Alpár kapta idén a Magyar Filozófiai Társaság Életműdíját. A rangos elismerést a filozófia világnapján adják át. [...] Losoncz Alpár, az MTA külső köztestületének tagja az akadémiai utánpótlás-nevelésben is jelentős szerepet vállalt, közel két tucatnyi magyar és szerb nyelvű könyv, több mint 300 tanulmány és számos esszé szerzője... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Összeállította: Bóna László